

Factsheet 4

F-gassenverordening

Onderwerp: F-gassenverordening
Versie: september 2010
Aandachtsgebied: Techniek, Veiligheid, Milieu
Trefwoorden: F-gassen, certificering, diploma
Contactpersoon: Coen van de Sande

De NVKL streeft ernaar de voor de branche relevante wet- en regelgeving voor haar leden toegankelijk te maken. In deze factsheet worden de voor NVKL-leden belangrijke aspecten van de F-gassenverordening weergegeven en toegelicht.

DE FEITEN

De Europese Commissie heeft de Europese Verordening inzake bepaalde gefluoreerde broeikasgassen (F-gassen) goedgekeurd op 17 mei 2006 en gepubliceerd 14 juni 2006. De verordening is per 1 januari 2010 van kracht in Nederland.

Het hoofddoel van de F-gassenverordening is de vermindering van de emissie van in het Protocol van Kyoto opgenomen gefluoreerde broeikasgassen en derhalve de bescherming van het milieu. De verordening stelt eisen aan installatiebedrijven en hun personeel. In de verordening zijn ook artikelen opgenomen die gevolgen hebben voor de leveranciers in de sector onder andere over het handelen in F-gassen.

Onder de F-gassenverordening vallen nog een 10-tal uitvoeringsverordeningen waarbij voor onze sector van belang zijn:

- Verordening (EG) nr. 1493/2007 inzake de verslaglegging van producenten, importeurs en exporteurs;
- Verordening (EG) nr. 1494/2007 inzake de etiketteringeisen voor producten en apparatuur;
- Verordening (EG) nr. 1516/2007 inzake de controle op lekkage van koelinstallaties en warmtepompen;
- Verordening (EG) nr. 303/2008 inzake de wederzijdse erkenning van personen en bedrijven;
- Verordening (EG) nr. 307/2008 inzake de minimum eisen voor opleidingsprogramma's;
- Verordening (EG) nr. 308/2008 inzake het model van de kennisgeving van opleidings- en certificeringsprogramma's

In de staatscourant van 30 september 2009 heeft de Minister van VROM de Ministeriële Regeling nr. DGM/K&L2009054964 gepubliceerd. Deze regeling "gefluoreerde broeikasgassen en gereguleerde stoffen koelinstallaties" stelt de regels vast inzake de examinering en diplomering van personen en de certificering van bedrijven die werkzaamheden verrichten aan koelinstallaties waarbij gefluoreerde broeikasgassen of gereguleerde stoffen kunnen vrijkomen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de hiervoor genoemde Europese F-gassenverordening.

Alle wetteksten zijn te downloaden vanaf het ledendeel van de NVKL-website.

IN DE PRAKTIJK

1. Bedrijfs certificering

Onderhouds- en installatiebedrijven die handelingen verrichten waarbij emissies van koudemiddelen kunnen optreden, moeten uiterlijk per 1 juli 2011 gecertificeerd zijn door een door de Minister aangewezen keuringsinstantie (KI).

Een bedrijf moet hiervoor beschikken over:

- voldoende gediplomeerd personeel in relatie tot werkaanbod;
- een juiste set gereedschap voor het uitvoerend (gediplomeerd) personeel in relatie tot het werkaanbod;
- procedures voor installeren, repareren, onderhouden en demonteren;
- een procedure voor werkregistratie in apparatuurregister (voorheen logboek);
- een procedure voor koudemiddelregistratie;
- koudemiddelregistratie per koelinstallatie/warmtepomp;
- een koudemiddelbalans per jaar.

Onderhouds- en installatiebedrijven kunnen zich melden bij een keuringsinstantie voor een certificaataanvraag. De NVKL heeft voor haar leden een aantrekkelijke raamovereenkomst afgesloten met ViaNorm.

Nadat is voldaan aan de gestelde criteria krijgt het onderhouds- en installatiebedrijf een certificaat. Het gecertificeerde bedrijf wordt vervolgens 1 keer per 24 maanden gecontroleerd door de keuringsinstantie om na te gaan of nog steeds wordt gewerkt volgens de certificatie-eisen.

Overgangsregeling (van STEK naar F-gassen)

Bedrijven die nu nog een STEK-erkenning hebben, kunnen deze tot 1 juli 2011 om laten zetten naar een F-gassen bedrijfs certificaat.

2. Persoonscertificering (diploma)

Onderhouds- en installatiepersoneel dat handelingen met koudemiddelen (F-gassen) verricht, moest met ingang van 1 juli 2010 beschikken over een F-gassendiploma. Voor wat betreft de diploma's gaat de Ministeriële Regeling uit van vier categorieën:

- Categorie I:
  - monteur die alle koeltechnische handelingen: installeren, onderhoud, revisie, service, lekcontroles en leeghalen (terugwinning), mag uitvoeren.
- Categorie II:
  - monteur die koeltechnische handelingen: installeren, onderhoud, revisie, service, lekcontroles en leeghalen (terugwinning), mag uitvoeren aan installaties met minder dan 3 kg of hermetisch gesloten installaties met minder dan 6 kg koudemiddelinhoud;
  - monteur mag ook lekcontroles uitvoeren aan installaties met 3 kg of meer en hermetisch gesloten installaties met 6 kg koudemiddeleninhoud of meer. De houder van dit diploma mag echter niet ingrijpen in het koudemiddelcircuit. Bij lekkage van koudemiddel moet een categorie I gediplomeerd monteur komen om het lek te repareren.
- Categorie III:
  - persoon die alleen installaties met minder dan 3 kg of hermetisch gesloten installaties met minder dan 6 kg koudemiddelinhoud mag leeghalen (terugwinnen);
- Categorie IV:
  - persoon die lekcontroles aan installaties met 3 kg of meer en hermetisch gesloten installaties met 6 kg koudemiddeleninhoud of meer mag uitvoeren. De houder van dit diploma mag niet ingrijpen in het koudemiddelcircuit. Bij lekkage van koudemiddel moet een gediplomeerd monteur komen om het lek te repareren.

Voor het verkrijgen van een persoonsdiploma kunt u terecht bij de reguliere onderwijsinstellingen. Het examen bestaat uit een theoriegedeelte en een praktijkgedeelte. De handvaardigheden en theoretische kennis sluiten in belangrijke mate aan op de voormalige RLK-eisen.

Overgangsregeling (van STEK naar F-gassen)

In de Ministeriele Regeling is een overgangsregeling opgenomen, waarbij de houder van een CFK- of STEK-diploma dit voor 1 juli 2010 moest omwisselen voor een F-gassendiploma. De meeste oude diploma's zijn inmiddels omgewisseld. Er is na 1 juli 2010 nog gelegenheid om het oude diploma om te wisselen, maar er mogen vanaf die datum geen koeltechnische handelingen meer worden verricht met het oude diploma.

3. Lekkichtheid

3.1 Lekkichtheidscontrole

Installaties met een koudemiddelinhoud van 3 kg of meer moeten periodiek worden gecontroleerd op lekkage van koudemiddelen. Bij een geconstateerde lekkage moet eerst worden gerepareerd voordat er mag worden bijgevuld.

De controlefrequentie is als volgt:

- installaties die tenminste 3 kg of meer koudemiddelen bevatten, worden ten minste één keer per 12 maanden op lekkage gecontroleerd; deze verplichting geldt voor hermetisch gesloten installaties vanaf 6 kg of meer koudemiddeleninhoud;
- installaties die tenminste 30 kg of meer koudemiddelen bevatten, worden tenminste om de zes maanden op lekkage gecontroleerd;
- installaties die tenminste 300 kg of meer koudemiddelen bevatten, worden ten minste om de drie maanden op lekkage gecontroleerd.

3.2 Lekdetectiesysteem

Eigenaren van koelinstallaties met een inhoud van 300 kg en meer zijn verplicht om per 4 juli 2010 een permanent lekdetectie systeem te (laten) installeren.

Indien een permanent lekdetectiesysteem is geïnstalleerd kan bij installaties die 30 kg of meer en bij installaties die 300 kg of meer koudemiddelen bevatten de frequentie van de lekcontroles worden gehalveerd mits het lekdetectiesysteem jaarlijks wordt gecontroleerd op goede werking.

3.3 Controle na reparaties

Na reparatie van een lekkage moet binnen een maand de installatie worden gecontroleerd om na te gaan of de reparatie goed is uitgevoerd.

4. Apparatuurregister (logboek)

Bij installaties met een koudemiddelinhoud van 3 kg of meer moet een apparatuurregister (voorheen genoemd logboek) aanwezig zijn. In dit apparatuurregister staan gegevens over de installatie en over de uitgevoerde onderhoud- en servicewerkzaamheden.

5. Etikettering (kenplaat)

Alle installaties met HFK-houdende koudemiddelen moeten worden voorzien van een etiket (voorheen genoemd kenplaat) met daarop de volgende waarschuwende tekst:

- bevat onder het Protocol van Kyoto vallende gefluoreerde broeikasgassen;
- de afgekorte chemische benaming, dus R....;
- de gevulde inhoud in kilogrammen;
- voor zover van toepassing de tekst (pictogram) "hermetische gesloten".

Het NVKL-etiket is aangepast in overeenstemming met de verordening en in de standaard gebruikershandleiding is de genoemde waarschuwing ook opgenomen.

6. Werken in het buitenland

Bedrijven die houder zijn van een F-gassenbedrijfscertificaat kunnen vanaf 1 januari 2010 hun gediplomeerde werknemers koeltechnische werkzaamheden laten uitvoeren in alle Europese lidstaten. Bedrijfscertificaten en diploma's zijn dus geldig in alle lidstaten.

7. Handelen in HFK's

Elke producent, importeur en exporteur van meer dan een ton gefluoreerde broeikasgassen moet ieder jaar een verslag met de volgende gegevens aan de Europese Commissie toesturen:

Producenten:

- totale productie F-gassen in de EG met opgave van de belangrijkste soorten toepassingen;
- hoeveelheden van elk F-gas dat hij in EG op de markt heeft gebracht;
- de gerecycleerde, geregenereerde of vernietigde hoeveelheden van elk type F-gas.

Importeurs:

- totale hoeveelheden van elk type F-gas dat hij in de EG op de markt heeft gebracht, met opgave van de belangrijkste soorten toepassingen;
- de hoeveelheden gebruikte F-gassen die hij met het oog op recycling, regeneratie of vernietiging heeft ingevoerd;

Exporteurs;

- totale hoeveelheden van elk type F-gas dat hij uit de EG op de markt heeft uitgevoerd, met opgave van de belangrijkste soorten toepassingen;
- de hoeveelheden gebruikte F-gassen die hij met het oog op recycling, regeneratie of vernietiging heeft uitgevoerd;

8. Evaluatie

De Europese Commissie moet uiterlijk op 4 juli 2011 een evaluatieverslag met de effecten van de verordening uitbrengen. In dit verslag moeten, indien noodzakelijk, passende voorstellen tot herziening van de verordening zijn opgenomen. De NVKL-projectgroep TVM neemt inmiddels deel aan diverse initiatieven ter evaluatie van de F-gassenverordening.

Voor meer informatie:

Coen van de Sande

Email. csa@nvkl.nl

Tel. 079 – 35 31 149

